Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2016:13

LS 1404-0458

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Förlängd giltighetstid för Stockholms läns landstings program för personer med funktionsnedsättning – ”Mer än bara trösklar”

§ 56
Förlängd giltighetstid för Stockholms läns landstings program för personer med funktionsnedsättning – ”Mer än bara trösklar”

LS 1404-0458

Ärendebeskrivning

Det nu gällande programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning-”Mer än bara trösklar” för Stockholms läns landsting upphörde vid utgången av år 2015. Programmet föreslås bli förlängt till och med den 31 december 2016.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 1 februari 2016
Stockholms läns landstings program för delaktighet – Mer än bara trösklar

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 10 februari 2016.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att förlänga Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar" till att gälla till och med den 31 december 2016

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning

dels - under förutsättning av fullmäktiges beslut - för egen del besluta

att ge landstingsdirektören i uppdrag att under hösten 2016 återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning.

Särskilt uttalande
Susanne Nordling (MP), Malin Karlsson (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) anmäler ett särskilt uttalande från Miljöpartiet till protokollet (bilaga).

Erika Ullberg (S), Dag Larsson (S), Talla Alkurdi (S), Johan Sjölander (S) och Tove Sander (S) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) instämmer i Miljöpartiets särskilda uttalande.

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige
Akt

Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-02-10

LS 1404-0458

Landstingsstyrelsen

Förlängd giltighetstid för Stockholms läns landstings program för personer med funktionsnedsättning – ”Mer än bara trösklar”

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Det nu gällande programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning-”Mer än bara trösklar” för Stockholms läns landsting upphörde vid utgången av år 2015. Programmet föreslås bli förlängt till och med den 31 december 2016.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att förlänga Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar" till att gälla till och med den 31 december 2016

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning

dels - under förutsättning av fullmäktiges beslut - för egen del besluta

att ge landstingsdirektören i uppdrag att under hösten 2016 återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning.

Landstingsrådsberedningens motivering

Arbetet med funktionshinderfrågor är en prioriterad fråga för Stockholms läns landsting. Programmet ”Inte bara trösklar” har varit ett viktigt verktyg i detta arbete, men utvecklingen går snabbt på detta område, varför

landstingsstyrelsen nu får i uppdrag att ta fram ett nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning. Det är av stor vikt att programmet följs upp noggrant och regelbundet. Fram till dess förlängs "Inte bara trösklar".

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 1 februari 2016
Stockholms läns landstings program för delaktighet – Mer än bara trösklar

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE

LANDSTINGSSTYRELSEN 2016-02-23
Miljöpartiet de gröna LS 1404-0458

Ärende nr: 28

Förlängd giltighetstid för Stockholms läns landstings program för personer med funktionsnedsättning - Mer än bara trösklar

Vi tycker att det är anmärkningsvärt att vi fattar beslut om att förlänga programmet ”Mer än bara trösklar” när avtalet redan gått ut. Det ger inte signalen, som det hävdas att det är i landstingsrådsberedningens skrivelse, om att detta är en prioriterad fråga för Stockholms läns landsting.

Det är bra att ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning nu tas fram, men vi undrar vilka resultat och slutsatser nuvarande program har gett? Uppföljning/utvärdering av erfarenheterna från ”Mer än bara trösklar” måste beaktas innan riktlinjer och beslut om nytt program tas fram.

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Juridik och upphandling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-02-01

LS 1404-0458

Handläggare:
Agneta Marmestrand

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -02- 01
Dnr LS1404-0458

Landstingsstyrelsen

Förlängd giltighetstid för Stockholms läns landstings program för personer med funktionsnedsättning – ”Mer än bara trösklar”

Ärendebeskrivning

Det nu gällande programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning ”Mer än bara trösklar” för Stockholms läns landsting upphörde vid utgången av år 2015. Programmet föreslås bli förlängt till och med den 31 december 2016.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 1 februari 2016
Stockholms läns landstings program för delaktighet – Mer än bara trösklar

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås *dels* föreslå landstingsfullmäktige besluta

att förlänga Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning ”Mer än bara trösklar” till att gälla till och med den 31 december 2016

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning

dels – under förutsättning av fullmäktiges beslut – för egen del besluta

att ge landstingsdirektören i uppdrag att under hösten 2016 återkomma med ett förslag till nytt delaktighetsprogram för personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Nuvarande program för delaktighet "Mer än bara trösklar" gällde till och med december 2015.

Arbetet med att ta fram ett nytt program kräver ytterligare arbete både inom samrådsförfarandet och inom förvaltningen, varför förvaltningen föreslår att nuvarande program förlängs ett år till och med den 31 december 2016.

Bakgrund
Nuvarande program för delaktighet, beslutad i landstingsfullmäktige den 16 mars 2010, LS 0902-0179, gällde till och med år 2015. Programmet grundas på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I programmet framgår vision, bakgrund, syfte samt ansvar och uppföljning. Tre målområden är fastställda i programmet; bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet. Varje målområde innehåller en vision, en målbeskrivning och en beskrivning av hur landstinget skall nå målet och vilka indikatorer som skall redovisas varje år.

Överväganden
Förvaltningen arbetar kontinuerligt med frågor kring bemötande, kommunikativ tillgänglighet och fysisk tillgänglighet. Arbetet involverar brukargrupper, politiker och tjänstemän, främst genom strukturerade samråd.

Arbetet med att ta fram ett nytt program för delaktighet kräver ytterligare gemensamt arbete, varför förvaltningen föreslår att nuvarande program förlängs ett år till utgången av 2016. Under år 2016 kommer frågorna diskuteras med de inblandade parterna för att genom dialog och förankring ta fram ett förslag till nytt program.

Landstingsdirektören föreslås få i uppdrag att under hösten 2016 återkommer med förslag till ett nytt program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, som ska fastställas i fullmäktige.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Anne Rundquist
Chefsjurist

Stockholms läns landsting

Diarienummer
1404-0458

Mer än bara trösklar

Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass	Verksamhetstyp	

Stockholms läns landstings policy 2016 för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Mål 1 Bemötande

Mål 2 Kommunikativ tillgänglighet

Mål 3 Fysisk tillgänglighet

Mål 4 Social tillgänglighet

Stockholms läns landstings policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Vision

Alla människor har möjlighet till full delaktighet i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor. Stockholms läns landstings verksamhet, information och offentliga lokaler är tillgängliga för alla oavsett fysiska, psykiska eller kognitiva funktionsnedsättningar. Landstinget anställer personer med funktionsnedsättningar.

Bakgrund

FN har utarbetat en konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning[i]. Syftet i konventionen är att ”främja, skydda och säkerställa det fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och att främja respekten för deras inneboende värde” [ii].

FN-konventionens allmänna principer [iii]

Konventionens principer är följande:

- respekt för inneboende värde, individuellt självbestämmande, innefattande frihet att göra egna val samt enskilda personers oberoende
- icke-diskriminering
- fullständigt och faktiskt deltagande i samhället
- respekt för olikheter och accepterande av personer med funktionsnedsättning som en del av den mänskliga mångfalden och mänskligheten
- lika möjligheter
- tillgänglighet
- jämställdhet mellan kvinnor och män samt
- respekt för den fortlöpande utvecklingen av förmågorna hos barn med funktionsnedsättning och respekt för funktionshindrade barns rätt att bevara sin identitet

Sveriges riksdag och regering har antagit FN-konventionen och skriver på sin hemsida:
”Inriktningen för det handikappolitiska arbetet ska vara att identifiera och undanröja hinder för tillgänglighet, stärka arbetet med att förebygga och bekämpa diskriminering och genom olika individuellt anpassade stödinsatser ge barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning förutsättningar för självständighet och självbestämmande.” [iv]

Med ovan som bakgrund och utgångspunkt har denna policy utarbetats där mångfald, bemötande, kognitiv/kommunikativ och fysisk tillgänglighet samt delaktighet är ledorden. Tillgänglighet är en fråga om mänskliga rättigheter. Många berörs, 20 procent [v] har en funktionsnedsättning. Denna syns i vissa fall, medan den i andra fall är osynlig.

Syfte

Syftet med denna policy är att identifiera och undanröja specifika hinder för personer med funktionsnedsättning. Alla ska kunna ta del av Stockholms läns landstings tjänster, service och verksamhet. Policyn syftar också till att Stockholms läns landsting anställer fler personer med funktionsnedsättning.

Ansvar och uppföljning

Policyn är ett styrdokument och ett stöd för alla landstingets förvaltningar och bolag samt för de verksamheter, som Stockholms läns landsting har avtal med. Mer än bara trösklar har funnit sedan 2011.

För att policyn ska kunna genomföras fullt ut måste varje medarbetare i landstinget och i de verksamheter, som landstinget har avtal med, på ett medvetet och insiktsfullt sätt göra sin del. Ansvaret för dess fullföljande åvilar varje nämnd och styrelse. Kostnaderna för genomförandet ska inrymmas inom den ordinarie verksamheten.

Varje förvaltning/bolag ska tillämpa de delar av policyn som är adekvata för deras verksamhet. Utifrån målen och indikatorerna ska verksamhetsanpassade lokala handlingsplaner utformas med mätbara mål och ansvarig utförare. Resultaten ska redovisas årligen. Arbetet ska ske i samverkan med berörda intresseorganisationer och andra samarbetspartners.

För kopplingen till barn-, jämställdhets- och mångfaldsperspektiven hänvisas till landstingets policyer och handlingsplaner inom dessa områden. Omvänt gäller också. Andra policyer ska ta hänsyn till funktions-nedsättningsperspektivet.

Det är en självklarhet att landstinget uppfyller lagkraven. Denna policy vill förmedla en inriktning hur arbetet därutöver ska utvecklas.

Mål 1 Bemötande

Vision
Landstingets medarbetare och medarbetarna hos de verksamheter, som landstinget har avtal med, bemöter alla på ett respektfullt, serviceinriktat och professionellt sätt oavsett individuella olikheter.

Mål
Varje år ökar kunskapen hos landstingets medarbetare och hos medarbetarna vid de verksamheter som landstinget har avtal med, om situationen för personer med funktionsnedsättningar. Med denna ökade kunskap ökar också viljan att anställa personer med funktionsnedsättning. Detta mål leder därför till att Stockholms läns landsting anställer fler personer med funktionsnedsättning.

Vi når målet genom att
1. Varje förvaltning/bolag årligen vidtar tre åtgärder, som ökar medvetenheten och kunskapen hos medarbetare, entreprenörer och allmänhet om situationen för personer med funktionsnedsättning.

2. Beställare och upphandlare för in ett avsnitt om bemötande i alla beställningar, upphandlingar och avtal, där det är tillämpligt. Med krav på uppföljning och möjlighet till ekonomisk reglering, där överenskommelser inte har fullföljts.

3. Förvaltningar och bolag anställer personer med funktionsnedsättning.

Indikatorer
Varje år skall förvaltningar och bolag redovisa:

1. Vilka åtgärder, som vidtagits för att öka medvetandet och kunskapen hos medarbetare, entreprenörer och allmänhet samt visa de kvantitativa och kvalitativa resultaten av åtgärderna.

2. Hur många avtal av det totala antalet avtal som innehåller avsnitt om bemötande, hur många uppföljningar som gjorts avseende bemötandet samt om ekonomiska regleringar har genomförts.

3. Vilka åtgärder som vidtagits för att personer med funktionsnedsättning ska kunna anställas samt om personer med funktionsnedsättning har anställts under året.

Mål 2 Kommunikativ tillgänglighet

Vision
Personer med funktionsnedsättning lever oberoende och deltar fullt ut på livets alla områden. Var och en har tillgång till och förstår den information man har behov av och har möjligheter att kommunicera på sina villkor.

Mål
Informationen och dialogen om de tjänster och den service landstinget erbjuder är tillgänglig och användbar på ett sådant sätt att var och en kan ta del av den och meddela sig på sina villkor.
Varje medborgare ska kunna påverka och delta i den demokratiska processen.

Vi når målet genom att:
1. Varje förvaltning/bolag årligen vidtar tre åtgärder, som ökar den kommunikativa tillgängligheten.

2. Beställare och upphandlare för in ett avsnitt om den kommunikativa tillgängligheten i alla beställningar, upphandlingar och avtal, där det är tillämpligt. Med krav på uppföljning och möjlighet till ekonomisk reglering, där överenskommelser inte har fullföljts.

Indikatorer
Varje år skall förvaltningar och bolag redovisa:

1. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka den kommunikativa tillgängligheten samt visa de kvantitativa och kvalitativa resultaten av åtgärderna.

2. Hur många avtal av det totala antalet avtal, som innehåller avsnitt om kommunikativ tillgänglighet samt hur många uppföljningar som gjorts avseende kommunikativ tillgänglighet samt om ekonomiska regleringar genomförts.

3. Att personer med funktionsnedsättning upplever att den kommunikativa tillgängligheten till de tjänster som landstinget erbjuder har ökat.

Mål 3 Fysisk tillgänglighet

Vision
Personer med funktionsnedsättning lever oberoende och deltar fullt ut på livets alla områden. De har full tillgång till den fysiska miljön och till de transporter som de har behov av samt till alla verksamheter och tjänster som landstinget och dess entreprenörer erbjuder.

Mål
Den fysiska tillgängligheten utvecklas varje år så att möjligheten att ta del av landstingets tjänster och verksamheter ökar för alla.

Vi når målet genom att
1. Beställare och upphandlare för in ett avsnitt om den fysiska tillgängligheten i beställningar, upphandlingar och avtal, där det är tillämpligt. Med krav på uppföljning och möjlighet till ekonomisk reglering, där överenskommelser inte har fullföljts.

2. Förvaltningar och bolag samarbetar med andra samhällsaktörer så att den fysiska tillgängligheten ökar för hela tjänstens genomförande.[vi]

3. Förvaltningar och bolag tar bort fysiska hinder så att alla – även personer med funktionsnedsättning – har möjlighet att arbeta i landstingets lokaler.

Indikatorer
Varje år skall förvaltningar och bolag redovisa:

1. Hur många avtal av det totala antalet avtal som innehåller avsnitt om den fysiska tillgängligheten, hur många uppföljningar som gjorts avseende den fysiska tillgängligheten samt om ekonomiska regleringar genomförts.

2. Om samverkan med andra samhällsaktörer har ökat.

3. Om fysiska hinder eliminerats så att personal med funktionsnedsättning har kunnat anställas.

Mål 4 Socialt ansvarstagande

Vision

Mål

Vi når målet genom att
Indikatorer

Varje år skall förvaltningar och bolag redovisa:

1. Hur man har organiserat tillgänglighetsarbetet.

Definitioner och begreppsförklaringar

Funktionsnedsättning Personer med funktionsnedsättning innefattar personer med varaktiga fysiska, psykiska, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, vilka i samspel med olika hinder kan motverka deras fulla och verkliga deltagande i samhället på lika villkor som andra. [vii]

Kognitiv Betyder intellektuell, kunskapsmässig. [viii]

Kognition Kognition handlar om de processer, som sker i hjärnan då vi tar emot, bearbetar och förmedlar information. Ordet kognition syftar på förmågan att minnas, orientera sig i tid och rum, problemlösningsförmåga, numerisk förmåga, språklig förmåga med mera.[ix]

Kommunikativ Med kommunikativ menas att ta emot och dela med sig av information på ett sådant sätt att givaren och mottagaren kan ta in innebörden av budskapet på sina villkor.
Jfr latinska ordet communicare = göra gemensam, dela med sig, förena, göra delaktig

Tillgänglighet Begreppet tillgänglighet kan delas in i fyra delar; information, kommunikation, den fysiska miljön och verksamheten. I Handisams riktlinjer[x] används begreppet tillgänglighet som ett samlat begrepp för både tillgänglig och användbar.

Referensdokument

- Enkelt avhjälpt, Strategi för genomförandet av tillgänglighetsmålen i nationella handlingsplanen för handikappolitiken
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Prop 2008/09:28, Ds 2008:23
- Nationella handikapplanen, prop 1999/2000:79
- Riktlinjer för tillgänglighet Riv Hindren, Handisam 2007

Tabell med kopplingen mellan FN-konventionen och denna policy

Artikel i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	Bemöt-ande	Komm tillg	Fysisk tillg	Behandlas ej explicit i detta policy
1 -4 Syfte, definitioner o allmänna åtaganden	X	X	X	
5 Jämlikhet och icke-diskriminering	X	X	X	
6 Kvinnor med funktionsnedsättning	X	X	X	
7 Barn med funktionsnedsättning	X	X	X	
8 Medvetandegöra …	X			
9 Tillgänglighet	X	X	X	
10 Rätten till liv				X
11 Risksituationer ..				X
12 Likhet inför lagen				X
13 Tillgång till rättssystemet				X
14 Frihet och personlig säkerhet				X
15 Rätt att inte utsättas för tortyr…				X
16 Rätt att inte utsättas för utnyttjande, våld el övergrep				X
17 Skydd för den personliga integriteten	X			
18 Rätt till fri rörlighet och till ett medborgarskap				X
19 Rätt att leva självständigt och delta i samhället	X	X	X	
20 Personlig rörlighet	X	X	X	
21 Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information		X		
22 Respekt för privatlivet	X			
23 Respekt för hem och familj	X			
24 Utbildning	X	X	X	
25 Hälsa	X	X	X	
26 Habilitering och rehabilitering	X	X	X	
27 Arbete och sysselsättning	X	X	X	
28 Tillfredsställande levnadsstandard och social trygghet				X
29 Deltagande i det politiska och offentliga livet	X	X	X	
30 Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott	X	X	X	
31 Statistik o information				X
32 – 39 Internationellt samarbete och Kommittén för rättigheter …				X
40 – 50 Konventionsstatskonferens och slutbestämmelser				X

[i] FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning antogs av generalförsamlingen den 13 dec 2006. Den 30 mars 2007 undertecknade Sverige konventionen och den 4 dec 2008 ratificerades den. Konventionen har i nov 2008 undertecknats av 136 länder. Prop 2008/09:28 (Ds 2008:23)

[ii] Artikel 1 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

[iii] Artikel 3 i Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

[iv] Från Regeringens hemsida om handikappolitiken 20090129

[v] Folkhälsoinstitutets rapport Onödig ohälsa, sid 13.

[vi] Exempel: SL behöver ha kontakt med kommunala organ så att hela resan med kollektivtrafiken blir möjlig att genomföra.

[vii] Artikel 1 i Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

[viii] Svenska akademins ordlista

[ix] Hjälpmedelsinstitutets broschyr Kognition, bestnr 06311

[x] Riktlinjer för tillgänglighet Riv hindren, Handisam 2007